

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за откриване на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма в структурата на Икономическия университет – Варна
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за:
Лице за контакт: Ангелина Ламбрева – началник на отдел "Прилагане на нормативната уредба", дирекция „Висше образование“	Телефон и ел. поща: 02 817 47 64 e-mail: a.paunova@mon.bg

1. Проблем/проблеми за решаване:

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

Сферата на туризма представлява не само традиционно развито икономическо звено в страната, но и формира между 11 и 14% от БВП в периодите преди започването на глобалната пандемия от COVID-19. Ограничителните мерките за справянето и преодоляването с последиците от заболяванията доведоха до сериозен стресов фактор както в социален, така и в икономически план. Силно бе ограничена възможността за свободно придвижване, което доведе до особено тежки последици, в някои аспекти и до почти пълното затваряне на обекти от туристическия бранш. Сега вече предизвикателствата пред развитието на глобалния и локалния туризъм изискват иновативни подходи и решения с цел преодоляване на особено тежкото въздействие от мерките и възстановяването на туризма след пандемията. Други фактори са нуждата от балансирано регионално развитие и намаляване на сезонността, диверсификация на туристическите продукти, създаване и задържане на кадри с нужните компетентности, както и ускорената дигитализация в бранша.

В областта на туризма е налице потенциал в множество аспекти на научно-приложната дейност: прилагане на иновации и намиране на иновативни управленски решения в туризма; създаване на нови продукти и бизнеси, включително чрез предоставяне на възможност на предприемачи от малкия и средния бизнес за концептуално разработване на нови продукти, тестването и внедряването им на пазара; консултантска дейност, разработване на стратегии и планове; мониторингова дейност за анализ и оценка на данни за постигане на устойчиво развитие; образователна дейност с чуждестранни и външни експерти, специалисти от практиката; провеждане на семинари и демонстрации на иновативни продукти и технологии в туризма; проектна дейност и създаване и развиване на партньорства с институти, образователни институции, бизнес организации в туризма, организации за дигитални технологии и др.

С оглед на изложеното се очертава следният проблем:

Проблем 1: Налице е остра необходимост от създаването на научно-приложно и изследователско звено, което да функционира в рамките на образователната среда и да

създава едновременно както иновативни продукти с практическа насоченост, да отговаря на специфични търсения и потребности в бързи и гъвкави условия за туристическата индустрия, така и да позволява прилагането им, обучението за съответното прилагане и създаването на съответните специфично квалифицирани кадри за пазара на труда в тази сфера.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Предложението за откриване на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма в структурата на Икономическия университет – Варна, е в съответствие с разпоредбата на чл. 26б от Закона за висшето образование. Заявеното намерение е освен научноизследователска дейност звеното да извършва и внедрителска дейност, която в конкретния случай съгласно предложението се изразява във възложена на института задача в краткосрочен план да създаде иновативен кулинарен център с модерна база за здравословна кулинария и обучения и реализиране на инвестиционен проект за реконструкция и модернизация на сграда на университета за създаване на иновативен обучително-тренировъчен комплекс за подготовка на кадри в областта на хотелиерството, ресторантьорството, туроператорската и турагентската дейност, туристическата анимация и др.; в разработване и внедряване на дигитални технологии в обучението, софтуерни продукти и платформи за симулация на реална среда.

Проектът се внася по искане на ректора на Икономическия университет - Варна, въз основа на решение на академичния съвет на висшето училище.

Приемането на Постановлението ще подпомогне и ефективно изпълнение на политиките на Министерството на образованието и науката в областта на висшето образование, като същевременно е в синхрон със Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 - 2030 година за балансирано развитие в съответствие с националните и регионални потребности и с прогнозите за бъдещо развитие на пазара на труда, и съответства на Националната карта на висшето образование в РБългария по отношение на целите за повишаване качеството на обучението, реализацията на завършилите на пазара труда и оценката за научната дейност.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

В действащата нормативна рамка (Наредба за приобщаващото образование) не са налични изрични регламенти, чрез които да бъде разрешен горепосочения проблем.

Проблемът, който е установен, не е възможно да бъдат решени без приемане на Постановлението.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

Неприложимо

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършени последващи оценки на въздействието нормативния акт.

2. Цел:

С дейността си Научно-внедрителският институт за иновации в туризма в структурата на Икономическия университет – Варна ще съдейства за създаване на свързаност и взаимодействие между науката, образованието и туристическия бизнес за комерсиализация на резултатите от научните изследвания; трансфер на технологии в туристическото обслужване и туристически маркетинг; разработване и внедряване на нови модели на

туристически бизнес; прилагане на нови подходи за управление на туристически предприятия и дестинации; внедряване на съвременни информационни технологии в туризма и създаване на нови конкурентоспособни туристически продукти.

Понастоящем Икономическият университет – Варна, включва в структурата си четири факултета: Стопански, Управление, Финансово-счетоводен и Информатика; Колеж по туризъм и един Научноизследователски институт. Във висшето училище се обучават над шест хиляди студенти (6 252) и 187 докторанти, като 1143-ма от тях се подготвят по пет специалности от професионално направление 3.9. Туризъм за придобиване на различните степени на висшето образование и 28 по докторски програми. Преподавателите по дисциплини от специалности в това професионално направление са 35.

Проектът се внася по искане на ректора на Икономическия университет - Варна, въз основа на решение на академичния съвет на висшето училище. Съгласно предложението на ректора институтът ще разработва и прилага иновации за развитие на туризма чрез научноизследователска дейност и инвестиции в модерна учебно-тренировъчна база и дигитална инфраструктура. С дейността си ще съдейства за създаване на свързаност и взаимодействие между науката, образованието и туристическия бизнес за комерсиализация на резултатите от научните изследвания; трансфер на технологии в туристическото обслужване и туристически маркетинг; разработване и внедряване на нови модели на туристически бизнес; прилагане на нови подходи за управление на туристически предприятия и дестинации; внедряване на съвременни информационни технологии в туризма и създаване на нови конкурентоспособни туристически продукти.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Пряко заинтересовани страни:

Проектът за изменение ще има пряко въздействие както по отношение на студентите в страната, така и към висшите училища в Република България. По данни на НАЦИД през първия семестър на академичната 2021 – 2022 година броят на действащите студенти е 201 570, на висшите училища в системата на висшето образование – 52. – брой студенти туризъм Във самото висше училище се обучават над шест хиляди студенти (6 252) и 187 докторанти, като 1143-ма от тях се подготвят по пет специалности от професионално направление 3.9. Туризъм за придобиване на различните степени на висшето образование и 28 по докторски програми. Преподавателите по дисциплини от специалности в това професионално направление са 35.

Министерство на образованието и науката, Министерство на туризма, Министерство на икономиката и индустрията, БАН, както и туристическият бранш като цяло.

Косвено заинтересовани страни:

Косвено проектът се отнася и към родителите и семействата на докторантите, студентите и абсолвентите, както и – спрямо работодателите, в качеството им на потенциални ползватели на специалисти, изградени в рамките на системата на висшето образование, и на продукти на научно-изследователската и развойна дейност на звеното.

Косвено въздействие проектът ще има и върху цялото общество по отношение подготовката на бъдещи доказано квалифицирани от висшите училища участници в пазара на труда и в обществото.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1:

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Вариант „Без действие“ означава да не се предприемат никакви действия – да не се даде възможност за развитие на научно-внедрителски дейности, които да отговарят по гъвкав и бърз начин на потребностите на туристическия бранш в страната, който не само, че се явява като важен регионален и национален отрасъл, но и спешно се нуждае от ускорени възможности за възстановяване след сериозните до пълни ограничителни мерки за справяне с глобалната пандемия..

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

В процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани положителни въздействия при прилагането на Вариант 1 по Проблем 1 върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на Вариант 1 по Проблем 1 ще се отрази в негативен план по отношение на всички заинтересовани страни.

Най-значими негативни последици от непредприемането на никакви действия ще има по отношение на развитието и възстановяването на туристическия сектор в страната. Също така, ако не се приеме предложената промяна, подготовка на кадри и социална им реализация рискуват да бъдат сериозно засегнати.

Отрицателно въздействие ще има и върху цялостното възстановяване и развитие на национална икономика, за която туризмът е сред водещите отрасли.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Прилагането на Вариант 1 няма специфични въздействия.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на **Вариант 1** е възможно да окаже негативно въздействие върху малките и средните предприятия в качеството им на потенциални потребители на кадри и специалисти, обучавани в системата на българското висше образование, и на продукти на научно-внедрителското звено.

Административна тежест:

Прилагането на Вариант 1 няма да повлияе върху административната тежест.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

Вариант 2 „Предприемане на регулаторни мерки – приемане на Постановление на Министерския съвет за откриване на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма в структурата на Икономическия университет – Варна“:

Описание:

С Постановлението се предвижда: Откриване на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма в структурата на Икономическия университет – Варна. Институтът ще разработва и прилага иновации за развитие на туризма чрез научноизследователска дейност и инвестиции в модерна учебно-тренировъчна база и дигитална инфраструктура. С дейността си ще съдейства за създаване на свързаност и взаимодействие между науката, образованието и туристическия бизнес за комерсиализация на резултатите от научните изследвания; трансфер на технологии в туристическото обслужване и туристически маркетинг; разработване и внедряване на нови модели на туристически бизнес; прилагане на нови подходи за управление на туристически предприятия и дестинации; внедряване на съвременни информационни технологии в туризма и създаване на нови конкурентоспособни туристически продукти.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Прилагането на Вариант 2 по Проблем 1 ще има положителни последици най-вече за туристическия бранш като цяло, за който ще предоставя както иновативни и пряко необходими специфични продукти, така и съответните подготвени, обучени и квалифицирани своевременно кадри за внедряването, употребата и развитието на същите тези продукти.

Предложената промяна ще има положителен ефект и върху държавните и местните органи и структури с възможностите за развитие на структуроопределящ отрасъл от регионалната и националната икономика и развитието на пазара на труда, а също така и с възможностите за оставането и реализацията на младите хора в рамките на техните региони и в собствената им страна.

Като цяло въвеждането на възможности за прилагането и внедряването на иновативни продукти от изследователското поле директно към практиката и монетаризирането им ще допринесе и за развитието на българското висше образование и наука, а същевременно и като цяло чрез повишаване на качеството на образователния и изследователски продукт и за пазара на труда и цялостно за подобряване качеството на живот в обществото.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При извършените проучвания в процеса на изготвяне на настоящата оценка не са идентифицирани негативни въздействия върху нито една от заинтересованите страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Не са идентифицирани.

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Прилагането на **Вариант 2** има потенциал за положително въздействие върху малките и средните предприятия, в качеството им на ползватели на специалисти, обучавани в сферата на висшето образование, и на специфични продукти, създавани от научно-внедрителското звено в сферата на туризма.

Административна тежест:

Прилагането на **Вариант 2** няма да повлияе на административната тежест.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 3 „Нерегулативна намеса“:

неприложимо

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1:

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2
Ефективност	Цел 1: Създаване на на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма	3	1
Ефикасност	Цел 1: Създаване на на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма	3	1
Съгласуваност	Цел 1: Създаване на на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите:

ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението;

ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1:

Вариант 2 „Предприемане на регулаторни мерки – приемане на Постановление на Министерския съвет за откриване на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма в структурата на Икономическия университет – Варна“ е препоръчителен Вариант на действие спрямо решаването на посочения проблем.

Аргументите за това са свързани със следното:

1. Вариант 2 се отличава с най-висока степен на ефективност, във връзка с неговата целесъобразност и с най-висок потенциал за постигане на целите на Постановлението.
2. Вариант 2 се характеризира с най-висока степен на ефикасност сред идентифицираните варианти на действие, с оглед на ефекта от публичните разходи за заинтересованите страни и за обществото.
3. Вариант 2 съдържа най-голям потенциал за изпълнение на държавната политика, насочена осигуряване правото на образование на всяко дете и развитие на неговите емоционални и социални компетентности. В тази връзка той се отличава с най-висока степен на съгласуваност.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до промяна в административната тежест.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 „Приемане на Постановление на Министерския съвет за откриване на Научно-внедрителски институт за иновации в туризма в структурата на Икономическия университет – Варна“ няма да засегне съществуващи регулаторни режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да
- Не

Прилагането на Вариант 2 няма да доведе до създаване на нови регистри.

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП

Проектът на акт може да има потенциално положително въздействие може да има потенциално положително въздействие върху малките и средните предприятия, в качеството им на ползватели на кадри и специалисти, обучавани в сферата на висшето образование, и на продукти, разработвани и развивани в научно-внедрителското звено в сферата на туризма.

Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове от прилагането на Вариант 2.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

- Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

- Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

- Да
- Не

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

- Да
- Не

Не се изисква извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици.

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

1. Закон за висшето образование (обн., ДВ, бр. 112 от 27.12.1995 г., ...; изм. и доп., бр. 17 от 25.02.2020 г.) (акт. 25.02.2020 г.), достъпно на: <https://www.mon.bg/bg/57>, както е индексирано на 05.07.2021 г.;
2. Министерство на туризма – [Статистически данни | Министерство на туризма \(government.bg\)](#) ;
3. Национален статистически институт – [Туризмъ | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#) ;
4. НАЦИД - Национален център за информация и документация, поддържащ бази данни и информационни продукти и услуги в подкрепа на развитието и напредъка на образованието, обучението и науката – [НАЦИД \(nacid.bg\)](#) ;
5. Рейтингова система на висшите училища в България, достъпно на: <https://rsvu.mon.bg/> ;
6. Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021–2030 г., достъпно на: <https://www.mon.bg/bg/143>, както е индексирано на 05.07.2021 г.;
7. Национална карта на висшето образование в Република България, приета с РМС №538 от 22.07.2021 г., достъпно на: [Преглед на документ \(government.bg\)](#), както е индексирано на 23.07.2021 г.;
8. Национална програма за развитие „България 2030“, достъпно на: <https://www.minfin.bg/bg/1394>, както е индексирано на 05.07.2021 г.
9. Закон за развитието на академичния състав в Република България (обн. - ДВ, бр. 38 от 21.05.2010 г.; доп. ДВ. бр.21 от 12.03.2021 г.) (акт. 16.03.2021 г.), достъпно на <https://www.mon.bg/bg/57>, както е индексирано на 05.07.2021 г.

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

X

ГАЛИНА ДРЕНОВСКА
директор дирекция "Висше образование"